

Kræfter til Revisionsarbejdet i Banken. Det fortælles, at vedkommende unge Direktør med rigtig pengefyrstelig Overlegenhed har ladet de meget ydmyge Revisorer vente i 3 Timer paa at faa Foretræde for saa at give den Besked, at man ikke mente at have nogen Forpligtelse overfor dem. Naa, jeg erkender, at hvis dette var sket overfor en Arbejderorganisation, vilde Forholdet være blevet et andet. En Arbejderorganisation vilde og kunde ikke finde sig i noget saadant som, at man uden videre fejede en hel Mængde Mennesker til Side uden ringeste Hensyn — i hvert Fald ikke paa den Maade, hvorpaa disse siges at være blevet behandlet. Mange af dem, der nu behandles saaledes har — det er jeg ganske sikker paa — været med til at raabe: Ned med Arbejderne! naar disse stillede Fordringer, der var meget mindre end dem, de selv stiller. Derfor tror jeg, det er godt, at en Del andre Mennesker faar Lejlighed til at se, hvilken Behandling der i Grunden vises af dem, der leder — det kan man godt sige — Samfundsforholdene, navnlig vore Pengeforhold. De er ganske sikkert meget varme og ivrige Beundrere af det kapitalistiske System; nu har de selv smagt nogle af dets Frugter.

Der er et andet Forhold, som ikke er uden Interesse, og som godt kan nævnes i denne Forbindelse, det er den Fare, der er for, at dette Pengeinstitut Landmandsbanken, som nu har faaet Fingre i mange forskellige Ting, skal brede sine Arme ud over Landet og drage de lokale Pengeinstitutter ind under sig. Der er gjort en Begyndelse med Lolland-Falsters Sparekasse. Man hyler nu derovre under Virkningerne af Sammenslutningen. Der er, som sagt, Fare for, at Banken efterhaanden skal opsluge de lokale Pengeinstitutter, fordi den har Midler til at gøre det. Det gælder da om at være paa sin Post, ikke mindst fra Arbejderklassens Side, for at de store Pengeinstitutter ikke skal faa mere Indflydelse end højst nødvendigt paa de Forhold, Arbejderne skal arbejde under. Der har her i København været en Periode, hvor det ikke var muligt at bygge. Det siges, at det samme nu er Tilfældet paa Lolland-Falster, idet netop det Pengeinstitut, som jeg har omtalt, nægter at yde Prioritetslaan over 3,000 Kr., hvorved det umuliggøres at bygge. Det er, fordi man, som det kaldes, vil regulere Bebyggelsen!

Jeg har omtalt disse forskellige Ting, fordi jeg synes, at de staa i Forbindelse med den foreliggende Sag, idet Produktionen mere og mere gaar over paa Aktie-

selskabernes Hænder, og Aktiekapitalen mere og mere samles i Bankerne, i fortrinlig Grad i de store Banker. Det bedrøver mig at sige, at naar man nu beskæftiger sig med 8 Timers Arbejdsdagen, maa man skænke den Stilling, som Staten har indtaget til dette Spørgsmaal, en traurig Tanke. Jeg mindes, at jeg i Fjor stod og kæmpede her, ikke for at faa Tiden sat ned til 8 Timer, men for at forhindre, at man kom op over 8 Timers Arbejdsdagen paa Orlogsværftet. Det lykkedes ikke; vi var for faa den Gang til at forhindre det; men Følgerne viser sig ikke alene ved, hvad jeg har omtalt ved Finanslovens første Behandling, men ogsaa deri, at det er ganske umuligt at anvende den Arbejdstid, man har fastsat. Dagslyset begynder nemlig først en halv Time efter den Tid, Folkene skal møde ved Arbejdet. De skal møde Kl. 7, men før Klokken halv otte kan de ikke se. Paa samme Maade er det som Regel mørkt om Eftermiddagen Kl. 4, og længere kan man ikke se at arbejde navnlig ikke i Skure, hvor der ikke er kunstigt Lys; men Arbejdstiden er forlænget til Klokken halv fem. Den uudgrundelige Visdom, hvorefter Arbejdstiden er sat til 9 Timer, bevirker altsaa, at en hel Del Mennesker, baade Arbejdere og Mestre, Formænd og Officerer, maa staa og vente paa, at Klokken skal blive halv fem, fordi man ikke samtidig med at forandre Arbejdstiden kan faa en anden Solopgang og Solnedgang. Jeg gaar imidlertid ud fra, at denne Arbejdstid med Tiden maa og kan ændres, da man ikke kan stride imod Naturens Orden; og jeg har den Tro, at det Forhold nok skal kunne rettes, naar Arbejderklassen blot fremsætter sine forskellige Krav om forbedrede Forhold, idet dette jo er et Led i den Kamp, der føres mellem Produktionens Faktorer om Udbyttet. Arbejderne paa deres Side vil have den størst mulige Andel, fordi de er de mange, og en Fordeling til de mange vil gøre flere Mennesker glade og lykkelige; fra den anden Side ønsker man den størst mulige Andel af Udbyttet til de færrest mulige, fordi de er de faa. Dette er den antisocialistiske Opfattelse, og de, der forfægter den, maa ikke staa frem og sige, at de har sociale Interesser, thi det er ikke rigtigt. Naar en Arbejder har arbejdet en vis Del af sin Arbejdstid, forskellig efter Arbejdets Kvalitet, har han tjent sin Løn; og arbejder han derud over, producerer han Merværdi, dels til Forrentning af de Værdier, han eller hans Forgangere blandt Arbejderne har skabt,